

Director,
XEVI XIRGO

Subdirectors,
LLUÍS MARTÍNEZ,
CARLES RIBERA

SECCIONS:
Política, **PEPA MASÓ**; Món, **SANTI GONZÁLEZ**;
Economia, **JOAN ARMENGOL**; Opinió, **TONI**
BROSA; Societat, **CARLES SABATÉ**; Cultura, Espectacles,
JAUME VIDAL; Comunicació, **GEMMA BUSQUETS**;
Disseny, **MANEL CASTILLA**; Fotografia, **ROBERT RAMOS**;
Documentació, **CARME TORNIS**; Delegada a Madrid,
MONTSE OLIVA; AVUI.CAT, **SÍLVIA BARROSO**;
President del Consell Editorial, **VICENT SANCHIS**

REDACCIÓ I SEU SOCIAL:
Tàpies, 2 - 08001 Barcelona

CENTRALETA Tel. 93 316 39 00
DISTRIBUCIÓ Tel. 972 18 64 39
ADREÇA INTERNET: <http://www.avui.cat>
SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT Tel. 972 18 64 80 - Fax: 972 18 64 40

PUBLICITAT: **HERMES COMUNICACIONS, S.A.**
Santa Eugènia, 42. 17005 Girona.
Tel.: 972 18 64 35 - Fax.: 972 18 64 10 - Adreça electrònica: publicitat@avui.cat

IMPRESSIÓ: **Gráficas de Prensa Diaria**. DL: **B20.249-1976** DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD.

A efectes del que preveu l'article 32.1 paràgraf segon de la LPI, Corporació Catalana de Comunicació SL s'oposa expressament a la utilització de qualsevol contingut d'aquest diari amb la finalitat de fer ressenyes o revistes de premsa amb fins comercials (press-clipping) sense comptar amb l'autorització prèvia de Corporació Catalana de Comunicació SL.

**ELS RECORDS PODEN NO RESPONDRE
A FETS VISCUTS REALMENT**

David Bueno i
Torrens

Professor i investigador de genètica de la UB
i divulgador de la ciència
www.ub.edu/geneticaclassas/davidbueno

Recordar o imaginar

Fem un petit esforç i evocuem el primer record de la nostra infantesa, o què va passar la primera vegada que vam declarar el nostre amor a algú. De ben segur que la ment se'ns omple de sensacions, imatges i paraules, i també de frases mai dites però molts cops pensades. Els records són un catàleg dinàmic d'experiències que des del passat contribueixen a modelar el nostre present. Sovint, però, es basen en allò que ens han explicat o en reinterpretacions posteriors de les nostres vivències. I també som capaços de recordar coses que mai han esdevingut i que únicament hem imaginat, uns falsos records que es poden barrejar amb els veritables. La generació de falsos records és una important àrea d'estudi en psicologia i neurociència, per exemple per les implicacions judicials que té a l'hora de confrontar les diverses declaracions, no sempre coincidents però potser, moltes d'elles, certes des de la perspectiva dels records de cada persona.

L'ESTUDI DE LA GENERACIÓ de records ha revelat dades sorprenents. Per exemple, la tendència a generar falsos records es correlaciona amb determinats

feixos de neurones: els records veritables s'associen a neurones que connecten l'escorça cerebral amb l'hipocamp i el parahipocamp, i els falsos es relacionen amb neurones que connecten estructures frontoparietals. La facilitat amb què fem servir aquests feixos depèn de cada circumstància concreta, però també de la nostra constitució genètica, que contribueix a la seva formació, i de la forma com s'han modulats durant la infantesa, a partir de les experiències viscudes.

A MÉS, EL NOSTRE CERVELL conté un grup de neurones, anomenades neurones mirall, que s'activen de la mateixa manera quan realitzem una acció que quan veiem que la fa una altra persona. Aquestes neurones potencien la nostra capacitat d'aprenentatge i ens permeten intuir les intencions ocultes en les accions d'altri, però la seva activitat pot tenir una altra conseqüència: si reproduïm mentalment allò que veiem o pensem com si ho estiguéssim fent o experimentant realment nosaltres, podem acabar recordant-ho d'aquesta manera.

TAMBÉ S'HA VIST QUE les xarxes neurals que fem servir per

CARLOTA BOADA

“Potser tinguin raó els filòsofs que diuen que les coses no són com han esdevingut, sinó com les recordem, o com les volem recordar, o com ens les fan recordar”

imaginar el futur són les mateixes que estan implicades en la memòria. És a dir, que la imaginació pren de base els records. Tot això fa possible que, en determinades circumstàncies, especialment quan el cervell no funciona de forma òptima, com per exemple en situacions d'estrès o en determinades patologies mentals, puguem confondre el que hem imaginat amb el record d'un succés real, o un record amb el producte de la nostra imaginació.

COM DEIA AL PRINCIPI, les conseqüències de tot plegat són enormes, i més si tenim en compte que no totes les persones hi tenim la mateixa predisposició. Per això és lícit que ens fem la pregunta següent: si els records contribueixen a la nostra forma de ser, quin percentatge de la nostra idiosincràsia és deguda a successos mai viscuts o que han estat alterats en la nostra ment, tant per nosaltres mateixos com per les coses que ens han explicat? I quines implicacions té si ho apliquem a la memòria col·lectiva i a la idiosincràsia social i cultural, per exemple en el cas del nostre país, la història i les particularitats del qual són sovint, i des de fa massa segles, alterades i fins i tot negades? Potser tinguin raó els filòsofs que diuen que les coses no són com han esdevingut, sinó com les recordem —o com les volem recordar, o com ens les fan recordar.

Brussel·les versus França

Gemma
Calvet

Advocada i
consultora

La luxemburguesa Viviane Reding, comissària europea de Justícia i Drets Humans, ha denunciat les expulsions de les persones d'ètnia gitana (roms) a França com a

pràctica discriminatòria i xenòfoba. Com a bona jurista, ha reclamat que no es poden organitzar expulsions massives sense criteris individualitzats ni control jurisdiccional i només per raons d'ètnia. La normativa europea i també la francesa garanteixen la lliure circulació de les persones i prohibeixen la discriminació en les actuacions administratives. La comissària en el seu argument gràfic ha recordat

les deportacions nazis. Aquest paral·lelisme ha indignat Sarkozy i el govern francès i no han trobat millor rèplica per defensar-se que dir que la gent se'n va voluntàriament i demanar a Luxemburg que aculli els deportats. La desesperació en el nivell de resposta és prou eloqüent.

L'analogia de la Sra. Reding, malgrat que s'hagi disculpat, era rigorosa i necessària. La conducta de base en la decisió fran-

cesa és xenòfoba, i recorda perfectament els inicis de la legislació alemanya de segregació de jueus molt abans dels camps d'extermini, que és l'expressió de màxima gravetat de la xenofòbia i el racisme. Les raons de política criminal i de despeses socials que s'al·leguen també es van al·legar aleshores amb d'altres matisos. La disculpa de l'alt càrrec europeu no era necessària. Les analogies són

pedagògiques i gràfiques per situar els debats. Es poden comparar uns tocaments amb una agressió amb penetració perquè els dos comportaments atempten contra la llibertat sexual. O la conducta d'un home que ha maltractat amb violència verbal o física ocasionalment una dona amb la d'un que l'ha assassinat, perquè els dos casos són de violència masculista. Els fenòmens tenen gradacions i partei-

xen de la vulneració d'un dret. El problema és que la política de l'emergència electoral té en l'àmbit de la immigració i la xenofòbia la temptació més servil. Per resistir-s'hi calen conviccions democràtiques i formació jurídica, i hi ha part de la classe política que no té aquests valors. L'expedient sancionador obert a França per la Comissió Europea és una bona notícia i sinònim de bona salut democràtica.